

II. Rákóczi Ferenc élete

II. Rákóczi Ferenc édesapja Erdély fejedelme volt, édesanyja pedig nem más, mint Zrínyi Ilona, a híres Zrínyi Miklós, szigetvári hős és a költő és hadvezér egyenesági leszármazottja.

Édesapját négy hónapos korában veszítette el, tehát soha nem is ismerte. Édesanyja ezután Thököly Imréhez ment nőül, így a kuruc szabadságharc vezére lett II. Rákóczi Ferenc nevelőapja, aki igen keményen bánt a fiúval.

Még öt éves sem volt, amikor elvitte édesanyja mellől hadjáratába, és szigorú katonaéletre nevelte. Télen-nyáron sátorban lakott, vívni, lovagolni kellett megtanulnia, s nevelőapja ragaszkodott hozzá, hogy öt évesen is ugyanazt a kemény kiképzést kapja, mint a többi katona.

A felnőtt Rákóczi mostohaapjára mindig mint zord, szigorú és kegyetlen emberre emlékezett vissza, akit nem szeretett.

Amikor Thököly Imrét a török fogságba vetette, felesége, Zrínyi Ilona ellenállt a Habsburgok hódító szándékának. Zrínyi Ilona 3 évig védte Munkácsot a császár hadával szemben, s akkor is csak árulással tudták elvenni tőle. I. Lipót császár Zrínyi Ilonát Bécsbe hurcoltatta. Két gyermekét, az alig 12 éves II. Rákóczi Ferencet és nővérét elszakították tőle. A gyermek Ferencet jezsuiták nevelték.

II. Rákóczi Ferenc tisztán és világosan látva népe és hazája állapotát, a francia XIV. Lajossal, a Napkirállyal" kezdett titkos levelezést kiszolgáltatottságunk és elszigeteltségünk enyhítése érdekében. Titkos követe azonban levelét megmutatta a császári udvarnál, s Rákóczit felségárulás vádjával letartóztatták és a bécsújhelyi börtönbe vetették.

Miután minden hivatalos közbenjárás kudarcot vallott, felesége (Wanfriedi Sarolta Amália) elhatározta, hogy megszervezi kiszöktetését, és férjét még aznap váltott lovakkal Lengyelországba juttatja. A terv sikerült, a segítőkész fogdatiszt viszont életével fizetett nemes tettéért. Rákóczi Ferenc megmenekült, de első gyermeküket éppen ekkor veszítették el. Mindössze négy évet élt. Rákóczi ettől kezdve Lengyelországban bujkált a császár bérgyilkosai elől, felesége pedig szüleihez tért haza Németországba.

***A Rákóczi-szabadságharc
eseményei***

A szabadságharc előzményei

A szabadságharc kezdete

A szabadságharc nagy csatái

Nagy hadjáratok

Az országgyűlések

A szabadságharc eseményei

A szabadságharc vége

Időrendi sorrendben

Elhelyezkedése szerinti

sorrendben

Az országgyűlések

A legfontosabb csaták

Időrendi sorrendben

Elhelyezkedése szerinti sorrendben

sorrendben

A csaták kimenetelének

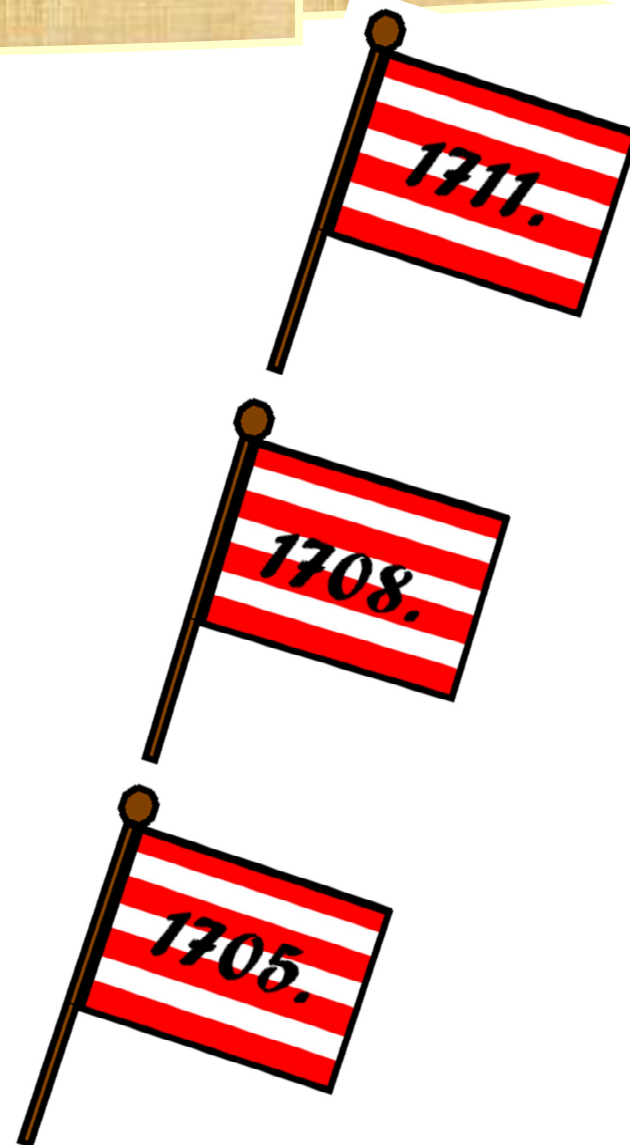
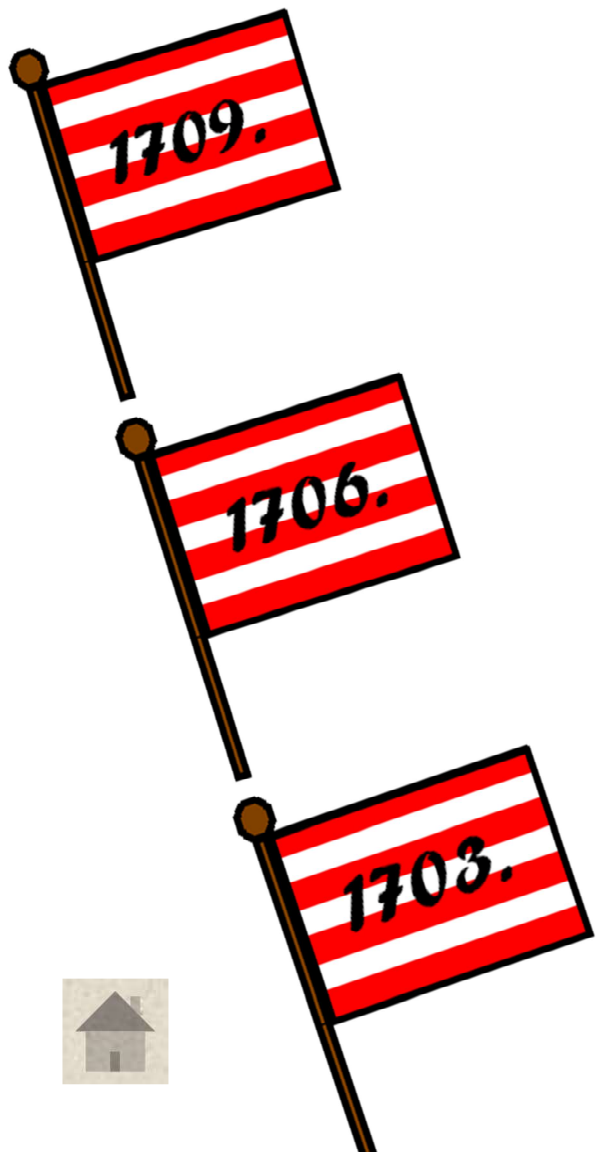

sorrendjében

A Rákóczi-szabadságharc eseményei

1703.

1703. május 6. Rákóczit a brezáni várban kuruc felkelők keresik fel és kérik, álljon a Habsburg-ellenes felkelés élére. Rákóczi kiáltványban szólítja fel Magyarországon nemes és nemtelen lakóit: fogjanak fegyvert hazájuk szabadságáért a Habsburgok ellen. Esze Tamás ezredeskapitányt megbízza, gyűjtsön sereget.

1703. június 16. Rákóczi Naményinél magyar földre lép, és a már korábban kirobbant népi felkelés élére áll.

1703. november XIV. Lajos francia király tudatja Rákóczival, hogy az erdélyi trón jogos örökösének ismeri el, és havi pénzügyi támogatást biztosít számára.

1703. július 18. Rákóczi naményi pátensében csatlakozásra szólítja fel a magyar nemességet.

1703. augusztus 8. Rákóczi vetési pátense: a hadba vonult jobbágyok és családjuk mentesül a jobbágyszolgáltatások terhével.

1703. október 15. Károlyi Sándor szatmári főispán csatlakozik Rákóczihoz. Novemberben a bonchidai kuruc győzelem után az erdélyi nemesség átáll Rákóczihoz.

1703. november 22. I. Lipót megerősíti a magyarországi szerb határőrök kiváltságait. Decemberben a szerbek hűségükről biztosítják a királyt.

1704.

1704. január Rákóczi megalakítja a felkelés politikai szervezetének központi testületét, az Udvari Tanácsot.

1704. február 2. Rákóczi a lengyel rendekhez, XII. Károly svéd királyhoz és I. Frigyes porosz királyhoz küld követeket, hogy megnyerje őket egy Habsburg-ellenes szövetség tervének.

1704. tavasza Károlyi Sándor dunántúli hadjárata.

1704. április 17. Rákóczi Eger alól megindul seregével a Dunántúl visszafoglalására. (Júniusban Károlyi Sándor portyázó csapatai egészen Bécsig hatolnak.)

1704. július 8. A gyulafehérvári országgyűlés Rákóczit Erdély fejedelmévé választja.

1704. augusztus 13. A spanyol örökösödési háborúban a kezdeti francia fölény után fordulat áll be: Höchtdädnél angol-osztrák seregek megsemmisítő vereséget mérnek a francia-bajor seregére. Ezután 1709-ig a szövetségesek aratnak győzelmeket a franciák felett.

1704. augusztus 30. Erős Ágost lengyel király és szász választófejedelem Narva mellett szövetséget köt Oroszországgal az északi háborúban Svédország ellen.

1704. szeptember A császári csapatok visszafoglalják a Dunántúlt.

1705.

1705. május 5. Meghal az 1658-tól uralkodó I. Lipót. Utóda fia, I. József (1705-11).

1705. június 15. Forgách Simon tábornok elfoglalja Medgyest. Ezzel - Szeben, Brassó és Fogaras kivételével - egész Erdély Rákóczi kezére kerül.

1705. október 26. Rákóczi katonai támogatást kér a törököktől.

1705. szeptember 12-október 3. A szécsényi országgyűlésen a rendek szövetséggé alakulnak, Rákóczit vezérlő fejedelemmé választják és teljhatalommal ruházzák fel.

Felállítják a Gazdasági Tanácsot, Besztercebánya székhellyel. Feladata a kincstári javak felügyelete és a hadellátás feltételeinek megteremtése.

1706.

1706. február 20. A horvátok - Rákóczi felhívásai ellenére - I. József király mellé állnak a kurucokkal szemben.

(Májusban I. József megerősíti a horvát rendek kiváltságait.)

1706. március 8. A huszti országgyűlés kimondja Erdély csatlakozását a magyarországi konföderációhoz. Ezt az 1707. április 5-21. közötti marosvásárhelyi országgyűlés szentesíti, Rákóczit tekintve Erdély uralkodójának.

1706. szeptember XII. Károly svéd király legyőzi Erős Ágost seregét. Erős Ágost lemond a lengyel koronáról XII. Károly jelöltje javára, és kilép a háborúból.

1707.

1707. május 1-június 18. Az ónodi országgyűlésen kimondják a Habsburg-ház trónfosztását Magyarországon.

Az ország igazgatását a fejedelemre és a szenátusra bízák. 2 millió forint hadiadót vetnek ki, az adófizetésből a nemesség is részt vállal.

1707. május 15. Rákóczi Szerencsen I. Péter orosz cár követét fogadja, aki szövetséget ajánl és a lengyel trónt ígéri Rákóczinak. Szeptember 14-én Varsóban I. Péter és Rákóczi megbízottai szerződést kötnek.

1707. ősze: A császári csapatok visszaveszik a kurucoktól Erdélyt.

1708.

1708. augusztus 3. A Rákóczi vezette kuruc seregek katasztrofális vereséget szenvednek Trencsénél. (A vereség után több kuruc vezér átállt a császáriakhoz, pl. Ocskay brigadéros lovasezredével.)

1709.

1709. június Döntő fordulat az északi háborúban:

Poltavánál I. Péter megsemmisíti a svéd sereget.

Lengyelországból elűzik a svédek által kinevezett királyt, és Dániával együtt a lengyelek is újra bekapcsolódnak a svédek elleni háborúba. A svédek viszont megnyerik szövetségésüknek a törököket, akik az oroszok ellen lépnek hadba (1710-11).

1709. szeptember 11. A spanyol örökösödési háborút eldöntő malplaquet-i (Belgium) csatában az osztrák és szövetségés hadak legyőzik a franciákat. (XIV. Lajos még e hónapban beszünteti Rákóczi segélyezését.)

1710.

1710. január 22. A Rákóczi vezette kurucok, lengyel és svéd segédcsapatokkal, vereséget szenvednek a császáriaktól Romhánynál.

1710. tavasza Pestisjárvány és éhínség országszerte.

1710. július-november A Dunántúl visszafoglalására indított kuruc hadjárat kudarcra zárul.

1710. november 14. Pálffy János, a magyarországi császári hadak szeptemberben kinevezett új főparancsnoka magánlevélben

tárgyalást javasol Károlyi Sándor kuruc tábornagnak.

Károlyi - Rákóczi hozzájárulásával - válaszol, majd 1711. január 21-én találkozik Pálffyval.

Január 31-én Rákóczi is tárgyal Pálffyval.

1711.

1711. február 15. Rákóczi Lengyelországba indul, hogy I. Péterrel tárgyaljon. Megbízta Károlyt a tanácskozások folytatásával.

1711. április 17. Meghal I. József. Utóda III. Károly (1711-40).

1711. április 30. Szatmáron a szövetkezett rendek és a király képviselői aláírják a békét. Másnap, május 1-jén a majtényi síkon 12 ezer kuruc katona leteszi a fegyvert.

1711. május 13. Az ország népéhez intézett nyílt levelében Rákóczi tiltakozik a szatmári béke ellen.

1711. július 8. A Prut melletti csatában a török sereg győzelmet arat az oroszok felett. Ezzel I. Péter Rákóczinak tett ígéretei teljesíthetetlené válnak.

1711. október 18. Anglia és Hollandia elismerik V. Fülöpöt, XIV. Lajos unokáját spanyol királynak. 1713-ban XIV. Lajos, valamint a Habsburgok szövetségesei megkötik az utrechti békét, amely megtiltja Spanyolország és Franciaország perszónálunióját. 1714-ben a francia, a spanyol király és a Habsburg uralkodó a rastatti békével lezárja a spanyol örökösödési háborút: a Habsburgok elismerik a Bourbonokat a spanyol trón örökösének, amiért jelentős területeket nyernek.

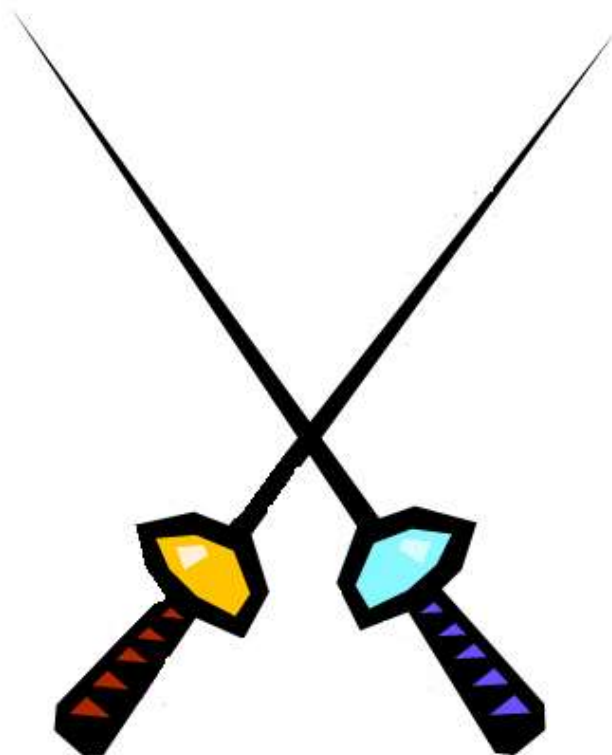
Az országgyűlések

- 1704. [Gyulafehérvár](#)
- 1705. [Szécheny](#)
- 1706. [Huszt](#)
- 1707. [Ónod](#)
- 1707. [Marosvásárhely](#)
- 1708. [Sárospatak](#)

Nagy hadjáratok

A legfontosabb csaták

1703.

Dolha

Szentbenedek

1704.

Holdvilág

Fekethalom

1705.

Pudmeric

Győrvár

Zsibó

Szentgotthárd

1708

Kölesd

1708-1709

Trencsén

1710

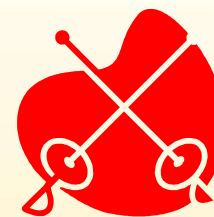
Romhány

Nyertes csaták

- [Szentbenedek](#)
- [Szentgotthárd](#)
- [Romhány](#)
- [Győrvár](#)
- [Kölesd](#)

Vesztes csaták

- [Dolha](#)
- [Feketehalom](#)
- [Holdvilág](#)
- [Trencsén](#)
- [Koroncó](#)
- [Nagyszombat](#)
- [Pudmeric](#)
- [Zsibó](#)

A szabadságharc előzményei

I. Lipót császár uralkodása idején Magyarország török uralom alóli felszabadítása az 1699-es karlócai békével befejeződött. Az új állami berendezkedésben azonban a magyaroknak alig jutott szerep. Ezt belátva a magyar rendek már 1687-ben lemondtak a szabad királyválasztás jogáról és elfogadták a Habsburg-ház trónöröklését is. 1701-ben az önállósodni vágyó II. Apafi Mihályt elfogták és lemondatták erdélyi fejedelmi címéről. Erdélyt magát már 1690-ben, a Diploma Leopoldinummal önálló tartománnyá tették, kivonva ezzel Magyarország ellenőrzése alól.

A parasztságot elsősorban a háború szenvedései és a rendkívüli terhek fordították a Habsburg uralom ellen: 1697-ben Tokajban parasztfelkelés robbant ki, amit a császári és nemesi csapatok levertek. Azonban az udvar és a nemesség között is romlóban volt a kapcsolat, ugyanis a törököktől visszaszerzett területeken csak azoknak voltak hajlandóak birtokokat visszajuttatni, akik igazolni tudták jogosultságukat valamilyen dokumentummal, illetve képesek voltak megfizetni a birtok értékének 10%-át (fegyverváltság) az átvételért cserébe. Amennyiben ez nem sikerült, az udvar hitelezői és szállítói kapták meg a birtokokat.

A szabadságharc előzményei

Az ügyeket intéző Újszerzeményi Bizottság (*Neoacquistica Comissio*) rendkívül népszerűtlenné vált a magyar nemesek körében. A végvári katonaságot menesztették, helyettük létrehozták a szerb Határőrvidéket az Oszmán Birodalom elleni védvonalként, és Magyarország dél felől való sakkban tartására.

A nemzetközi helyzet is kedvező volt: közeledett II. Károly spanyol király halála és vele a Habsburgok spanyol ágának kihalása, amely előreláthatóan francia–osztrák konfliktushoz vezetett.

A franciák megpróbálták a hátszágukban lekötni az osztrák Habsburgokat, és felvették a kapcsolatot Rákóczival. Ő eleinte bizonytalan volt, de 1700 őszén Feriol őrgróf az ura, XIV. Lajos nevében váratlanul felszólította, hogy álljon a magyarok élére és egyben biztosította a franciák jelentős pénz- és fegyvertámogatásáról. Rákóczi és Bercsényi Miklós gróf érkezettnek látta az időt a felkelés kirobbantására.

A szabadságharc kezdete

A spanyol örökösödési háború miatt Magyarországról a császári csapatok a Rajna mellé és Észak-Itáliába távoztak. A magyar korona területén nem maradt több, mint 30 000 katona.

Rákóczi munkácsi uradalmában népmozgalom kezdődött, mely a támogatását kérte. A főnemes eleget tett kívánságuknak: 1703. május 6-án kiadta a „nemes és nemtelen” országlakosokat hadba hívó brezáni kiáltványt, azonban a parasztlázadás még így is kivívta a nemesség ellenállását.

A felkelés május 21-én indult, a felkelők a hónap végére elfoglalták a tiszaháti síkságot és várták Rákóczi érkezését. Rákóczi azonban nem jött, mert a francia segélypénzt és az ezen felfogadható zsoldosokat várta. Ezzel a szabadságharc a kezdeti lendület előnyét és mintegy két hónapot veszített. A szatmáriak Dolhánál Károlyi Sándor főispán vezérlete alatt június 7-én szét is verték a paraszti hadakat. Rákóczi attól tartott, hogy a további késlekedés megakadályozza terveit, ezért 1703. június 15-én az ország határánál egy Kliniec nevű faluban, Lawoczne mellett fogadta az Esze Tamás vezetése alatt megjelent paraszti csapatokat.

Ez 200, puskával felfegyverzett gyalogost és 50 lovast jelentett. Rákóczi Vereckén keresztül érkezett Magyarországra és teljes serege körülbelül 3000 főből állt.

A szabadságharc vége

Hamarosan elesett Lőcse, amelyhez hozzájárult a "lőcsei fehér asszony" árulása is Érsekújvárt 1710. szeptemberében vették körül Heister tábornok csapatai. A várvédők, végül élelmiszerhiány miatt szeptember 24-én feladták a várat. A labanc sikerek hatására a túlerőnek engedve, vagy meggyőződésből a várak egymás után kerülnek átadásra.

Nagy változás áll be a két tábor alkudozásai között, amikor 1710. szeptember 27-én, amikor Heistert a császár leváltja. A kuruc vezetők ekkor hajlanak arra, hogy egy magyarnak adják meg magukat, - még ha az labanc is, mint egy osztráknak, vagy egy németnek. Rákóczi is szívesen találkozik Pálffyval, és folytat tárgyalásokat a nagyszombati békefeltételekről.

1711 februárjában Károlyi Sándor lesz a kuruc csapatok főparancsnoka. Rákóczi elhagyja Magyarországot. Károlyi tisztjeivel tanácskozik, majd úgy dönt, hogy József császárra leteszi a hűségesküt. Rákóczi ezután leváltja, és Eszterházy Antalt nevezi ki a seregek parancsnokává.

A fejedelem nem kíván a felajánlott feltételekkel békét kötni, és kiáltványt bocsát ki a harc folytatására. Kassa és Kővár kapitulál. A kurucok már nem kívánnak harcolni. 1711. április 30-án a majtényi síkon leteszik a fegyvert. Május 1-én aláírják Szatmáron a békeokmányokat. Utolsónak Munkács vára kapitulál május 20-án.

Ezzel az 1703. május 20-án kezdődött Rákóczi szabadságharc véget ért.

Az utolsó sikerek

1910-ben Pozsony környékén sikeresen portyázik.

Andrássy István tábornok, 13 hétig sikeresen védi Lőcsét

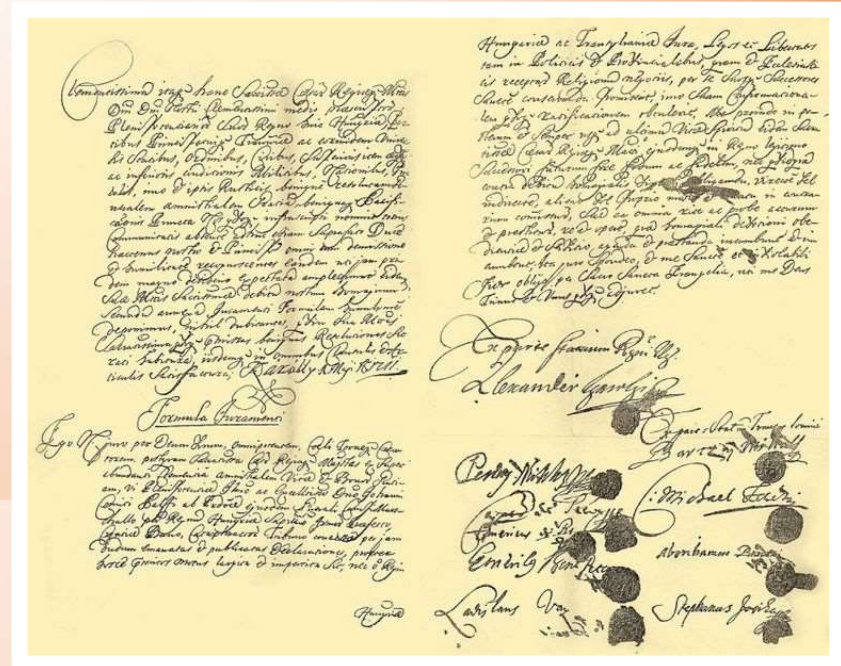
Palocsay György. Béri Balogh Ádám 1500 kuruccal átkel Dunántúlra és sikeresen visszaszerzi Simontornyát, majd Sopronig nyomulnak előre.

Béri Balogh Ádámot a császáriak elfogják, és kivégzik.

A Szatmári béke

A **szatmári béke** a Rákóczi-szabadságharcot lezáró békeszerződés, amelyet 1711. május 1-jén kötött meg Károlyi Sándor a szövetkezett rendek képviselőjében, III. Károly megbízottjával, Pálffy János császári főparancsnokkal, II. Rákóczi Ferenc vezérő fejedeleme távollétében.

A békét Nagykárolyban írták alá a nemesség képviselői.

A Felvidéki hadjárat

A felkelés első évében - 1703-ban - két hadjáratot folytatott a hadsereg. Az első a Tiszántúli, melyben elfoglalták Tiszabecset, Debrecent, Ecsed várát, Kálló várát, Nagybányát, Sárospatakot.

A második hadjárat szeptemberben indult a Felvidékre. A hadjáratot Bercsényi Miklós tábornok és Ocskai László brigadéros vezette. A sikeres hadjárat alatt szabadult fel a Habsburg megszállás alól: Losonc, Fülek, Rimaszombat, Korpona, Léva. Különös jelentősége volt a Garam folyó menti bányavárosok elfoglalásának.

A Zólyom melletti csatában Bercsényi és Károlyi megfutamítják Schlick tábornok csapatait, majd felszabadítják Zólyom várát. Ocskai brigadéros a még szászári színekben harcoló Bottyán Jánossal vív párviadalt. A hadjáratot XIV. Lajos francia király havonta 10 000 tallérral támogatta.

Az erdélyi harcok

Erdélyt Rabutin császári tábornok csapatai védték.

Nyugat-Magyarországon a főparancsnok Leopold Schlick tábornok. Utóbbi hadseregéből áll át gróf Károlyi Sándor a szabadságharcosok táborába. Bonchidánál a kuruc csapatok legyőzik a székely nemesi és szász erőket.

A kurucok vezénylő tábornoka Orosz Pál. Rákóczi kiáltványt intéz Erdély lakóihoz, melyben csatlakozásra szólítja fel az erdélyieket.

Balázsfalván a harcok során elfogják a kurucok ellen harcoló gróf Pekri Lőrincet, erdélyi főkapitányt, aki átáll a kurucok oldalára.

Mindvégig császári terület	Duna-Tisza köze 1703-ban felszabadított része	Erdély 1703 végéig felszabadított része
Kuruc népfelkelések 1703-ig	Észak-magyarországi hadjáratban felszabadított terület (1703 vége)	1705 végétől tartósan felszabadított dunántúli terület
Tiszántúli hadjáratban felszabadított terület (1703 nyara)		1704 nyarán felszabadított terület

- Országgyűlés
- Csatahely

Vissza az országgyűlésekhez

Vissza a csatákhoz

A gyulafehérvári országgyűlés (1704)

1704-ben a gyulafehérvári országgyűlésen Rákóczit Erdély fejedelmévé választják.

Vissz az időrendi sorrendhez

Vissza a térképhez

Széchenyi országgyűlés (1705)

- **1705. Szeptember Széchenyi országgyűlés**

- - Rákóczi hívja össze
- - Új államformát hoznak létre: rendi konföderáció (rendek szövetsége)
- - Élén, a vezérlő fejedelem, II. Rákóczi Ferenc áll (1704-től Rákóczi Erdély fejedelme is)
- - De a két területet nem akarta egységesíteni egymással
- - Az állami berendezkedés ettől kezdve:
- - 24 tagú szenátus: 2 fő pap, 10 fő- és 12 köznemes, a tagokat Rákóczi nevezi ki
- - Kancellária: Az írásos és a külpolitikai ügyeket intézik, élén Ráday Pál
- - Gazdasági tanács: A gazdasági ügyeket intézik, központ Besztercebánya, a gazdasági irányítás mellett ennek a hivatalnak a feladata a katonaság ellátása
- - A főgenerális Bercsényi lesz, a mezei hadak élén pedig Károlyi Sándor áll
- - Állami fegyvergyártó üzemeket hoznak létre
- - Rákóczi új pénzt veret a libertást, Nevét a rajta lévő latin feliratról kapja : " Cum Deo pro patria et libertate", rézpénz, így hamar elveszti az értékét
- - Rákóczi megígéri, hogy aki kitart a harcok végéig, az olyan kiváltságokat kap, mint a hajdúk
- - Hangsúlyozzák a szabadvallás gyakorlatot (mivel Rákóczi is katolikus)
- - Ez a szabadságharc csúcspontja, innentől csak rosszabbodik a helyzetük

Vissza a térképhez

Vissz az időrendi sorrendhez

Huszti országgyűlés (1706)

1706. március 8. A **huszti országgyűlés** kimondja Erdély csatlakozását a magyarországi konföderációhoz.

Vissz az időrendi sorrendhez

Vissza a térképhez

Ónodi országgyűlés (1707)

- **1707 Ónodi országgyűlés**
- - Rákóczi hatalma érvényesül
- - Megszavaztatja a közteherviselési adózást, a jövedelem alapján adóztat, így a nemeseknek többet kell adózniuk
- - Kimondják a Habsburgok trónfosztását, I. Józsefet nem ismerik el, mint uralkodót
- - Ez arra jó, hogy a távolodó nemesek visszapártoljanak a felkelés oldalára
- - Idegen uralkodócsaládot akarnak a trónra ültetni, szóba jönnek: lengyel, svéd, orosz, porosz és török uralkodó családok
- - Egyre jobban romlik a felkelők helyzete, 1708-tól egyre többször szenvednek katonai vereséget
- - 1708 Trencsén vereség (Rákóczi halálhíre miatt veszítenek)
- - Megindulnak az átállások, egyre többen hagyják el Rákóczi seregét
- - Ocskay az egyik leghíresebb hadvezér, akit az átállása miatt Rákóczi halálra ítél

Vissz az időrendi sorrendhez

Vissza a térképhez

Marosvásárhelyi országgyűlés (1707)

Az **1707.** ápr. 5-21. között tartott **marosvásárhelyi országgyűlés** kimondta,

- hogy Erdély elszakad a Habsburg-háztól,
- és II. Rákóczi Ferenc fejedelmet tekinti uralkodójának.

Vissz az időrendi sorrendhez

Vissza a térképhez

Sárospataki országgyűlés (1708)

- - **1708 Sárospataki országgyűlés**
- - Újra megígéri Rákóczi, hogy a parasztoknak hajdúi jogokat ad
- - 1709-ben elvesztik a Dunántúlt
- - A rendeződött örökösödési háború miatt, a francia király nem támogatja tovább a felkelőket
- - Utolsó győzelmük 1710 Romhány
- - **1708 Pozsonyi országgyűlés**
- - I. József hívja össze
- - Megszűntetik az újszerzeményi bizottságot
- - Megerősítik a nemesi adómentességet
- - Amnesztiát ígér az átállóknak
- - A hadak élére Pállfy Jánost nevezi ki, a feladata békés úton megoldani a helyzetet
- - Rákóczi Varsóba utazik, hogy az orosz cártól, I. Pétertől szerezzen támogatást, de ez nem sikerül neki
- - Távollétében Károlyi Sándorra bízta a felkelést, megbízta, hogy halogató tárgyalásokat folytasson Pállfyval
- - 1711 Pállfy és Rákóczi találkozik, de nem kötnek megállapodást, mivel Rákóczi feltételét Pállfy nem fogadja el (Rákóczi Erdélyt akarja)
- - Rákóczi le akarja váltani Károlyit, aki erre összehívja a nemeseket és együtt leteszik a fegyvert

Vissza a térképhez

Vissz az időrendi sorrendhez

A dolhai csata (1703)

- 1703-ban itt volt a Rákóczi szabadságharc első, vesztes csatája. Esze Tamás akkor még jobbára csak kaszákkal felfegyverzett kurucaival a Latorca völgyébe igyekezett Rákóczi elé. Dolha körül Károlyi Sándor szatmári főispán rajtuk ütött. A császári udvarban a csatát nem értékelték kellően, Károlyit kinevették, ezért átállt Rákóczi oldalára.

Vissza a térképhez

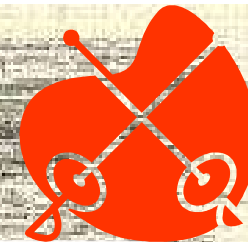
Vissza az időrendi sorrendhez

Vissza a kimeneteli sorrendhez

A feketehalmi csata (1704)

A Rákóczi mozgalom Székelyföldre is behatván, 1704. Henter Mihály Hermányból rácsapott a Székelyföld ellen küldött s Feketehalomnál táborozó Gravenre, de tűzhez szokatlan kurucok szétfutottak, s Graven üldöző csapatjai sokat levágtak közülük. A gyászos napok vészét megénekelték:

*Jaj hamar, azután az Barcza mezeje
Sok vitézlő rendet az vérben keverve,
Kiket az Háromszék kedvekre nevelé,
Feketehalomnak völgye eltemete.*

A Feketehalmi-vár

Feketehalom, Codlea templom

Vissza a térképhez

Vissza az időrendi sorrendhez

Vissza a kimeneteli sorrendhez

A szentbenedeki-
kastély

Szentbenedek (1703)

A szentbenedeki-
kastély

- *Rabutin* generális parancsot kapott Lipót császártól, hogy hatezer vasas németjével menjen ki Magyarországra, s verje szét a kurucokat.
- Erdély és Magyarország határán megfordult és - hátvédül hagyva *Bethlen Sámuel*t a fegyverbe szólított székelyek seregével - sietve visszatért főhadiszállására, Nagyszeben várába, ahová a császárhű rendek főbb tagjaival bezárkózott. *Ilosvay Bálint* kuruc ezredeskaptány Szentbenedeknél 1703. szeptember 20-án megtámadta és szétverte Bethlen seregét. Ezt követően Erdély népe már szeptemberben készen állt a kuruc mozgalom támogatására és Rákóczi behívására Erdélybe. A kurucok szentbenedeki győzelmét tovább erősítette *Orosz Pál* generális bonchidai győzelme 1703. november 10-én, és a székely nép is Rákóczi mellé állt.

Vissza a térképhez

Vissza az időrendi
sorrendhez

Vissza a kimeneteli
sorrendhez

oldvilági csata (1704)

1704. január 28.-án ütköztek meg Rabutin csapata ellen. A székelyek többen voltak, mint a németek, de rossz volt a vezérlés és nem volt ágyújuk. A holdvilági veszedelemnek

ő oka mindenesetre az volt, hogy a németek ágyúval rendelkeztek és ezzel könnyű volt szétugrasztani a gyakorlatlan, fegyelmezetlen és hiányos fegyverzetű kurucokat.

Vissza a térképhez

Vissza az időrendi sorrendhez

Vissza a kimeneteli sorrendhez

Vissza a térképhez

Vissza az időrendi
sorrendhez

Vissza a kimeneteli
sorrendhez

A szentgotthárdi csata (1705)

a Vak Bottyán János vezette kuruc és a Hannibal Heister generális irányította labanc (osztrák, horvát, rác) csapatok csaptak össze, 1705. december 13-án.

Hannibal Heister Sigbert Heister osztrák generális testvére volt. Bottyán serege győzött.

A szentgotthárdi
templom

Romhányi kastély

A romhányi csata (1710)

Az 1710-es esztendő kuruc haditervei Érsekújvár megvédését, és a Dunántúl felszabadítását tűzték ki célul.

A hadjáratot maga Rákóczi vezette, seregét Eger környékén gyülekeztette, majd Ecséden és Kállón át elindult Érsekvadkert ellen.

Miközben a patakon átkelve Rákóczi tábornokot kívánt verni, váratlanul Érsekújvár felől egy 1500 fős labanc lovascsapat tűnt fel. A csata megkezdődött. Rákóczinak 12 000 katonája volt, lengyel és svéd zsoldosok, akik kitűnően harcoltak. A császáriakat bekerítették, foglyul ejtették Sicken tábornok 500 katonáját, míg a sereg többi részét beszorították a mocsárba.

A zsoldosok győzelemittasan fosztogatni kezdtek. Maga Rákóczi is azt hitte, győztek, és nem rendelte a csataterre tartalékát. A császári lovasság közben kitört a mocsárból, szétvágta a kuruc csapatokat, majd a hátuk mögé kerülve, visszavonulásra készítette őket. Ebben a csatában a kurucok 400 embert, a császáriak 800-at vesztek. Mindenki megzavarodott, az erők összekeveredtek Rákóczi a visszavonulás mellett döntött. Bár Károlyi még nem érkezett be, de útközben a menekülő rácok beléjük futottak, elfogták őket, a vezénylő tisztükkel együtt.

A csata után mindkét fél, győztesnek hirdette ki magát. A maradék kuruc erőknek sikerült eljutni Érsekújvárra. A várat így megerősítették, és újabb hónapokig képessé tették a védelemre.

[Vissza a térképhez](#)

[Vissza az időrendi sorrendhez](#)

[Vissza a kimeneteli sorrendhez](#)

A trencsényi vár

Trencsényi csata (1708)

Trencsén címere

- Rákóczi, aki mindeddig kerülni akarta az összecsapást, felismerte a kedvező pillanatot, de ismét habozott, és nem indított általános támadást egész seregével, hanem csupán a jobb szárny parancsnokát, Pekry Lőrinc tábornagyot utasította, hogy tegyen egy próbát a császáriak ellen.
- 1708. augusztus 3-án került sor az ütközetre.
- Pekry egy halastó gátján keresztül indította meg csapatait, de amikor egyik beosztottja, Ebeczky István brigadéros figyelmeztette, hogy a szűk, legfeljebb kettesével járható útvonal egy esetleges visszavonulás alkalmával akadályozhatja menekülésüket, elbizonytalanodott. A már átkelt egységeket is visszarendelte, s az ekkor támadt zavar végzetesnek bizonyult a csata eredménye szempontjából. Heister helyettese, Pálffy János lovassági tábornok ugyanis felismerte a kínálkozó alkalmat, és Heister engedelmével rohamot indított.
- A császáriak sikeres támadása nyomán fokozatosan felbomlott a kurucok arcvonala. Rákóczi megpróbált személyesen beavatkozni a küzdelembe, de lovával felbukott, és csak testőrei tudták megmenteni. A lovasság megfutamodása után az egyébként derekasan küzdő kuruc gyalogság is felmorzsolódott. Néhány órás harc után a kb. háromszoros túlerőben lévő kurucok megsemmisítő vereséget szenvedtek. 3000 kuruc és mindössze 160 császári katona maradt a csatatéren. A trencsényi csata után általánossá váló katonai és erkölcsi válság előrevetítette a szabadságharc végső kimenetelét.

Vissza a térképhez

Vissza az időrendi sorrendhez

Vissza a kimeneteli sorrendhez

svári csata

- 1706. november 6-7-én az itteni csatában győzte le Bezerédy Imre és Béri Balogh Ádám kuruc serege Hannibal Heister tábornok császári seregét, aki fogságba esett. A csata emlékműve a 74. számú út mellett áll.

Vissza a térképhez

Vissza az időrendi sorrendhez

Vissza a kimeneteli sorrendhez

ói csata

- 1704 június 13-án Forgách Simon, II. Rákóczy Ferenc tábornoka által vezetett kuruc sereg Koroncó határában vereséget szenvedett a Heister generális által vezetett császári csapatoktól. A falut a császári hadak feldúlták, a lakósok egy része elmenekült. (Forgách június 14.-én, Rákóczynak írt levelében 2000 hajdú és 100 lovas elestéről számol be)

Vissza a térképhez

Vissza az időrendi sorrendhez

Vissza a kimeneteli sorrendhez

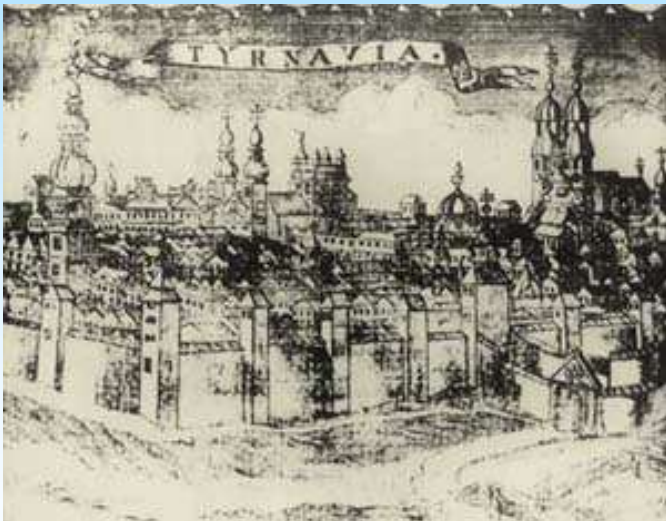

A nagyszombati csata

- 1704. december 26-án határában szenvedett döntő vereséget Rákóczi Heister tábornok császári seregétől.

Vissza a térképhez

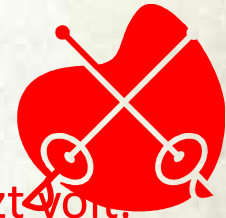
*Vissza az időrendi
sorrendhez*

*Vissza a kimeneteli
sorrendhez*

A pudmerici csata

- 1705 aug. 11-én II. Rákóczi Ferenc és Herbeville császári generális közt volt. Ez a Rákóczi hada által szorongatott Lipótvárt fel akarván menteni, a Vág és Dudvág között annyira bekerítettett, hogy már megadásra gondolt. De Rákóczi egyik vezérének, Esterházy Antalnak vigyázatlansága következtében menekülhetett és Nagyszombat felé vonult, majd pedig, mivel Rákóczi elvágta őt a Csallóközben levő poggyásztól, a hegyek közé húzódott és Vöröskőnél lesbe akarta csalni a kurucokat; Rákóczi, aki Ciffer helységnél megállapodott, nem akart megütközni, de Ocskay, Ebeczky s Esterházy sürgetésére csatára szánta magát, mely P.-nál ment végbe. A kuruc lovasság azonban az ellenség ágyúival szemben nem boldogult a meredek lejtőkön, így Rákóczi serege, csekély veszteség után, kénytelen volt visszavonulni, míg Herbeville visszaszerezte a Csallóközben maradt poggyászt.

Vissza a térképhez

Vissza az időrendi
sorrendhez

Vissza a kimeneteli
sorrendhez

A zsibói csata

- 1705. november 11-én, a II. Rákóczi Ferenc által vezetett kuruc sereg vereséget szenvedett Ludwig von Herbeville tábornagy, császári főparancsnok hadaitól.

Vissza a térképhez

Vissza az időrendi sorrendhez

Vissza a kimeneteli sorrendhez

Kölesdi csata

- Rákóczi szabadságharca idején híres csata színhelye Kölesd, 1708-ban itt vezette győzelemre seregét Béri Balog Ádám.

Vissza a térképhez

Vissza az időrendi sorrendhez

Vissza a kimeneteli sorrendhez

A RAKÓCZI-SZABADSÁGHARC (1706–1711)

Rákóczi emlékek Magyarországon és Erdélyben

Sárospatak

Regéc

Szerencs

Gyimesbükk

Szatmárnémeti

Marosvásárhely